

OMUL POST-MODERN ÎNTRE CREDINȚĂ ȘI AUTONOMIE FAȚĂ DE DUMNEZEU

Drd. Teodor Gozob

THE POSTMODERN MAN BETWEEN FAITH AND AUTONOMY IN FRONT OF GOD

Abstract: Postmodern man is in a formal paradigm in his relationship with God because of the acceptance of the autonomy of immanence and the rejection of the transcendent as an eschatological way of life. Modern man, through Nietzsche, declares himself a nihilist, and postmodern man accepts the Divinity separate from humanity. In Eastern Europe, the faith grew after the fall of communism. The tradition of the Orthodox faith has kept alive the conscience of the peoples censored by the utopia of atheism as a state policy. Postmodern man has its origins in the Renaissance, where ancient paganism was revived in Western philosophies. A false perception between faith and science has been created over time. It is necessary, therefore, to return to patristic life in the detriment of current paganism from economically developed countries. Postmodern paganism, which will end in apostasy, a sign of the destruction of human civilization without God, the Creator of the world.

Keywords: God, man, faith, autonomy, immanent, transcendent, postmodern, Christianity, nihilism, paganism, tradition, patristic, atheism.

Introducere

Creștinismul post-modern suferă de autonomia societăților umane, care apostaziază credința revelată de Fiul lui Dumnezeu Întrupat, printr-o atitudine orizontală, pur materială, orientată într-o imanență închisă față de transcendența Creatorului lumii – Dumnezeu Treimic.

Libertatea este folosită în mod unilateral, independentă de Dumnezeu. Descoperirile științifice îl izolează pe om într-o sclavie idolatră, astfel timpul dedicat spiritului creștin este consumat în deșertăciuni narcisiste, nihiliste.

Omul post-modern nu mai relaționează cu transcendentul, cu Creatorul său – Dumnezeu și folosește creația în scopuri pur umaniste, egoiste, care distrug armonia existențială prin sufocarea echilibrului social și natural, ducând la o tensiune distrugătoare în afirmarea vieții creative, eliberată de imanența exclusivistă. Practic, trupul este idolatrizat de consumismul material. De aceea, se impune o altă paradigmă existențială, unde autonomia față de Dumnezeu trebuie să fie înlocuită cu credința în Dumnezeu. Autonomia față de Dumnezeu îl izolează pe om, îl înrobește, îl face sclavul propriei sale existențe; pe când credința în Dumnezeu îl eliberează pe om de imanența trecătoare, de sclavia post-modernă, aducându-l pe om în comunicarea transcendențială a eshatologiei divine.

Post-modernismul, prin filosofia sa umanistă, autonomă, îl alungă pe Dumnezeu din ecuația vieții omului, plasându-se în independența luciferică, lipsită de sens eshatologic, de Adevărul Revelat în Persoana Divino-Umană a Mântuitorului Iisus Hristos.

Însuși Dumnezeu Întrupat este înlocuit cu ateismul, nihilismul, deoarece post-modernismul neagă posibilitatea de adevăr.

Creștinismul, prin valorile sale, revelate de Domnul Iisus Hristos – Dumnezeu, îi dă posibilitatea omului post-modern să-și confirme apartenența persoanei sale în chipul lui Dumnezeu din ființa sa, prin credința în Creatorul său. Credință care se manifestă și prin instituția divino-umană – Biserica.

Învățătura Mântuitorului Iisus Hristos nu reprezintă filosofia deșartă a lumii desacralizate, ci Adevărul de Credință al lui Dumnezeu, predicat prin succesiune apostolică de către Ierarhia Bisericii Ortodoxe. Libertatea omului depinde de Adevărul Revelat de Dumnezeu. Fără Dumnezeu, omul post-modern se prăbușește în autonomia imanenței.

Autonomie care, în final, aduce moartea veșnică a omului independent de Dumnezeu.

Superficialitatea omului postmodern

Postmodernismul este o reacție a modernismului. Dacă modernismul se consideră pe sine o culminare a căutării unei estetici a Iluminismului, o etică, postmodernismul se ocupă de modul în care autoritatea unor entități ideale (numite metanarațiuni) este slăbită prin procesul de fragmentare, consumerism și deconstrucție.

Ideea centrală a postmodernismului este că problema cunoașterii se bazează pe tot ce este exterior individului. Postmodernismul este reticent în fața pretențiilor unora că sunt deținătorii secretelor adevărului, eticii sau frumosului, care au rădăcini în orice altceva decât percepția individuală sau construcția de grup, precum și idealurile utopice, sau reinterpretările unui adevăr.

Cu alte cuvinte, dacă postmodernismul își bazează cunoașterea pe tot ce este exterior individului, putem deduce că modul de abordare al profunzimii acestei cunoașteri este superficial. Iar dacă postmodernismul este reticent în privința deținătorilor secretelor adevărului, putem afirma că și Revelația Fiului Lui Dumnezeu Întrupat în Persoana Domnului Iisus Hristos nu este considerată de omul postmodern ca fiind un Adevăr Absolut.

Omul postmodern își are originea în Renaștere, unde păgânismul antic a fost reluat în filosofii occidentale. Omul modern, prin Nietzsche, se declară nihilist, iar omul postmodern acceptă divinitatea separată de umanitate.

Părintele Serafim Rose spune că: „Orice om, în virtutea faptului că este om, trebuie să facă alegerea între Dumnezeu sau sine însuși. Și fiecare om a făcut alegerea între cele două căi, pentru că noi suntem ceea ce alegem. Și prin alegerea noastră arătăm preferința noastră pentru o Împărăție sau pentru alta: pentru Împărăția lui Dumnezeu sau pentru Împărăția Sinelui”¹.

Serafim Rose face o caracterizare a celor două împărății, astfel: “Cele două Împărății sunt edificate pe două credințe: Împărăția lui Dumnezeu pe credința în Hristos; Împărăția Omului pe credința în lume. Ultima se bazează în aparență pe evidență și necesitate, dar, Adevărul este că omul lumesc nu își dorește altă lume. Pentru că cealaltă lume deschide existenței o profunzime și o complexitate pe care omul trupesc (în starea lui căzută) nu dorește să o înfrunte; cealaltă lume perturbă toată pacea lumescă a minții și îi distrage pe oameni de la datoria evidentă și simplă de a face ca lucrurile să meargă înainte”².

Serafim Rose a văzut secolul XVIII ca pe un punct de cotitură, când modernismul intransigent s-a eliberat de Biserică (fie ignorând-o, fie atacând-o) și și-a pus în practică erorile. Începând cu secolul XVIII trăim într-o lume nouă, o lume în care continuitatea a fost ruptă; nu mai este o lume a datului, ci o lume care trebuie construită, o lume a fragmentelor cu care omul – acum împotriva și nu împreună cu natura și cu Dumnezeu – încearcă să-și construiască propria casă, propriul oraș, propria Împărăție – propriul Turn Babel³.

Serafim Rose vede în nihilism rădăcina Revoluției în epoca modernă. A găsit o succintă definiție a nihilismului în scrierile lui Nietzsche, în care vedea izvorul nihilismului filosofic.

Putem concluziona că modernismul a deschis calea necredinței omului în Dumnezeu autentic și, astfel, prin utopia umanismului și a nihilismului, societatea modernă a dat naștere conflictului, exprimat în cele două războaie mondiale din secolul XX, precum și în filosofii utopice ale nazismului și comunismului.

¹ Serafim Rose, *Nihilismul – O filosofie Luciferică sau Unde duce înțelepciunea acestui veac*, Editura Egumenița, Galați, 2004, p. 11.

² S. Rose, *Nihilismul...*, pp. 13-14.

³ S. Rose, *Nihilismul...*, pp. 16-17.

Ca urmare a dezastrului existențial, anarhic, al modernismului, societatea postmodernă s-a detașat de utopia filosofiei moderne și a căutat o altă viziune ontologică în mentalitatea contemporană.

Putem afirma că omul imanent postmodern este superficial, pentru că, lipsindu-se de transcendentul autentic, îl izolează pe Dumnezeu în paradigma Sa exclusivă. Practic, omul postmodern se idolatrizează în existența sa, într-o lume polemită de intrigi centrifuge, prin divizarea religiilor și ruperea de învățăturile lui Dumnezeu în utopii și ideologii anarhice în societatea contemporană. Societatea secularizată și secularizantă în postmodernism îl acceptă pe Dumnezeu relativizat.

Părintele Daniel Enea, într-un interviu din ziarul Lumina, arată: “Pe plan religios, postmodernismul nu neagă existența lui Dumnezeu, dar nu se duce să-L cunoască, să-L descopere, ci caută să-L închidă pe Dumnezeu în spațiul Său. Postmodernismul respinge transcendența și absolutul lui Dumnezeu. Postmodernismul nu-L neagă pe Dumnezeu, îl ironizează”⁴.

Profesorul Nicolae Turcan, în cartea sa intitulată: *Postmodernism și teologia apofatică*, analizează gândirea slabă a creștinismului din epoca postmodernă, care induce eroarea metafizică a omului postmodern superficial, confundând metafizica cu teologia. Astfel, „o altă definiție descrie postmodernismul ca un set de practici critice, strategice și retorice, folosind concepte ca diferență, repetiție, urmă, simulacru și hiperrealitate pentru a destabiliza alte concepte ca prezență, identitate, progres istoric, certitudine epistemică și univocitate a înțelesului”⁵.

Nicolae Turcan subliniază metafizica în cadrul creștinismului gândirii slabe. Metafizica este domeniul care se ocupă dincolo de fizic. Esențele lumii văzute sunt metafizice, adică nevăzute, accesibile prin rațiunea umană. Astfel, în cadrul metafizicii se disting două lumi: lumea fenomenală și lumea empirică.

Modernitatea L-a exprimat pe Dumnezeu prin rațiune, iar postmodernitatea în termeni relativști. În postmodernism, Dumnezeu este creat de inteligența umană. Putem afirma că subiectivismul și sincretismul reprezintă modul de abordare a gândirii postmoderne.

În cadrul postmodernității se disting trei categorii de credincioși: 1) integriștii, care țin de tradiție, cum ar fi: ortodoxia și catolicismul; 2) relativștii, care cred în mai multe adevăruri și 3) reformiștii, cu un adevăr unic, dar nepuizabil prin subiectivism hermeneutic. În cadrul creștinismului gândirii slabe, Dumnezeu se adaptează și devine un Dumnezeu relativ, iar teologia, fiind metafizică, relativizează adevărurile. În acest context, Nicolae Turcan

⁴ Daniel Enea, “Postmodernismul nu-L neagă pe Dumnezeu, îl ironizează”, în Ziarul Lumina, București, 18 Decembrie, 2009, disponibil la: <https://ziarullumina.ro/educatie-si-cultura/interviu/postmodernismul-nu-l-neaga-pe-dumnezeu-il-ironizeaza-35933.html> (data accesării: 02.06.2021).

⁵ Nicolae Turcan, *Postmodernism și teologia apofatică*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2014, p. 36.

respinge teologia metafizică și propune teologia apofatică care înseamnă cunoaștere prin negație. Dacă îi atribuim lui Dumnezeu calitatea de Bun în mod catafatic, în teologia apofatică se experimentează bunătatea, care are o cunoaștere completă.

Teologia apofatică depășește metafizica. Adevărurile dogmatice trebuie păstrate în legalitatea creștinismului revelat. Postmodernitatea cere anularea dreptății lui Dumnezeu, dar chenoza lui Dumnezeu nu poate fi anulată. În creștinismul revelat, Dumnezeu este Viu, nu metafizic. Supraomul lui Nietzsche nu există în realitate, este doar un concept utopic.

Teologia se exprimă prin rugăciune, care reprezintă modul de comunicare cu Dumnezeu.

Prin argumentele afirmate am expus superficialitatea omului postmodern care se rezumă doar la viața istorică, nu și la cea eshatologică.

Chipul lui Dumnezeu și ispita luciferică

Primii oameni, Adam și Eva, au căzut în ispita luciferică, în chipul Șarpelui – diavol, care i-a amăgit pe aceștia să nu respecte Porunca lui Dumnezeu, pentru a fi nemuritori, asemenea lui Dumnezeu.

Iată cum ispita luciferică a indus moartea în primii oameni, care este preluată de toate generațiile umane până la sfârșitul istoriei sau sfârșitul lumii.

Chipul lui Dumnezeu în om este sufletul. Dumnezeu i-a dat omului un dar minunat, care este libertatea. Primii oameni au abuzat de libertate și nu l-au ascultat pe Dumnezeu. De atunci și până în zilele noastre societățile omenești, de-a lungul istoriei, au avut multe îndoieli în credința în Dumnezeu.

Putem afirma că postmodernismul din societatea actuală repetă ispita luciferică și pierde chipul lui Dumnezeu din om.

Părintele Ioan Tulcan, referitor la libertatea sufletului, arată că: “Aceasta este o calitate specifică a sufletului omenesc, întemeiată pe însăși spiritualitatea sa. Calitatea aceasta îl face pe om să se determine în mod liber. El este «prin spirit liber: cugetă liber, raționează liber, cumpănește și acționează după cum îl inspiră conștiința și motivele pe care și le alege liber». Spre deosebire de om, materia pură nu are această capacitate a determinării proprii, ea este supusă legilor implacabile ale determinismului fizico-chimic și mecanic”⁶.

Cel care a refăcut chipul lui Dumnezeu, învingând ispita luciferică este Noul Adam, Domnul Iisus Hristos – Dumnezeu, Mântuitorul lumii. El a recreat lumea prin creștinism – noua religie, de origine divină, păstrată prin Sfânta Tradiție și Sfânta Scriptură în credința creștin – ortodoxă.

Modernismul nihilist și relativismul postmodernist au dat naștere unei mișcări care deformează Creștinismul, mișcare numită New Age.

⁶ Ioan Tulcan, Contribuția lui Ilarion V. Felea la dezvoltarea Teologiei Dogmatice Ortodoxe, Editura Universității “Aurel Vlaicu”, Arad, 2010, p. 84.

Bruno Wurtz afirmă că mișcarea New Age este principalul agent al lumii postmoderne, care orientează prin excelență spre un sincretism cras bazat pe misticele orientale și spre o sinteză dintre știința occidentală, dintre tehnologia instrumental-expansivă și practicile meditativ-ziditoare, dintre individuația rațională și unio mystica⁷.

Tot el afirmă că omul postmodern este o replică la homo faber al modernității, care obiectualizase neutru natura și lumea. Din cele expuse mai sus observăm că omul postmodern refuză învățătura lui Dumnezeu și acceptă ispita luciferică de a deveni om istoric, mort spiritual, nu om eshatologic, om viu în Împărăția lui Dumnezeu după moartea trupească. După căderea comunismului în România, țara noastră, majoritar creștin-ortodoxă, a înviorat creștinismul prin participarea și acceptarea învățăturii Bisericii Ortodoxe Române. Astfel a învins ispita luciferică a ateismului comunist prin revenirea la chipul lui Dumnezeu – sufletul în paradigma vieții hristocentrice.

“Societatea contemporană ne izolează tot mai mult. Din ce în ce, autoritățile încearcă să ne izoleze. Comunitățile se conduc mult mai greu decât indivizii izolați, de aceea autoritățile încearcă să ne izoleze. Comuniștii au făcut-o prin violență. Occidentalii nu o fac prin violență, ci prin această formă de a te declara pe tine unic, că ai toate drepturile, că ești independent. Să fii izolat, să nu fii legat de părinții tăi, să nu te supui nimănui, pentru că ești o ființă liberă. O libertate înțeleasă greșit este o revoltă împotriva lui Dumnezeu, este nihilism. De aceea s-a ajuns la formele la care s-a ajuns, la toate crimele care bântuie în lume. (...) S-a rupt legătura umană cu cei lângă care trăim. S-a rupt relația sufletească dintre mine și frate, dintre mine și părinți, dintre părinți și copiii, dintre prieteni și prieteni”⁸.

Chiar dacă există diferențe dogmatice, Ortodoxia caută să aducă la sânul Bisericii Adevărate pe toți oamenii de bună credință, în măsura libertății de conștiință, la Adevărul Unic, Revelat de Capul Bisericii Creștin Ortodoxe, Domnul Iisus Hristos-Dumnezeu.

Occidentul, din păcate, este dezvoltat economic, dar postmodernismul a fragmentat și idolatrizat umanismul, fenomen utopic, acceptat în Uniunea Europeană, care înlocuiește credința în Dumnezeu, adică Adevărul Revelat cu minciuna umanismului.

Aceste două elemente fundamentale, Credința și Autonomia față de Dumnezeu, separă omul în dezvoltarea sa spirituală. Omul credincios rămâne ancorat în învățătura lui Dumnezeu, conducându-se în viața lui după Adevărul Revelat de Dumnezeu Întrupat, Domnul Iisus Hristos.

⁷ Bruno Wurtz, *New Age. Paradigma holistă sau revrăjirea vârsătorului*, Editura de Vest, Timișoara, 21994, pp. 122-123.

⁸ Gheorghe Calciu-Dumitreasa, *Cuvinte vii*, Editura Bonifaciu, Bacău, 2009, pp. 37-38.

Omul autonom față de Dumnezeu refuză Adevărul Revelat și își conduce viața după umanismul din mintea lui, fără participarea lui Dumnezeu. Pentru omul autonom, Dumnezeu rămâne izolat în transcendența Lui.

Cu alte cuvinte, omul credincios este responsabil, capabil să-și ducă crucea cu demnitate, pe când omul autonom devine iresponsabil în existența lui față de chenoza lui Dumnezeu. Omul credincios este eshatologic, iar omul autonom față de Dumnezeu rămâne un om istoric, pur antropologic, fără o perspectivă veșnică după moartea biologică.

Chipul lui Dumnezeu din om rămâne veșnic în măsura credinței sale, credință autentificată de faptele bune, prin participarea la viața liturgică a Domnului Iisus Hristos-Dumnezeu.

Ispita luciferică aparține omului postmodern, în măsura acceptării acesteia, prin izolarea și relativizarea Creatorului Lumii-Dumnezeu.

Credință și autonomie

Se pune întrebarea: De ce Domnul Iisus Hristos-Dumnezeu a ales să nu fie elitist? Răspunsul nu poate fi altul decât faptul că Mântuitorul lumii a ales simplitatea comunicării în revelarea adevărului Său veșnic, pentru pregătirea tuturor oamenilor, în mod liber, să aleagă Împărăția lui Dumnezeu, indiferent de statutul social sau gradul de inteligență al acestora.

El a predicat o învățătură înțeleaptă, clară, posibilă vieții reale, necosmetizate. Sinceritatea Adevărului Revelat și modul de aplicare al acestuia în viața omului a făcut posibilă acceptarea creștinismului de toate rangurile sociale.

Însă, mai întâi, Și-a ales Apostolii din oameni simpli, care nu erau implicați în funcții publice și aveau mintea limpede, fără complicațiile filosofice ale învățaturii timpului. Cei învățați erau orgolioși, mândri, orbiți de trufia inteligenței lor exclusiviste. Or, Mântuitorul Hristos nu S-a complicat cu acești elitiști ai timpului respectiv, ci a ales oameni simpli, cu inima curată, neatinsă de vanitatea științei și personalității excesive.

Oamenii simpli au fost modelați de Domnul Iisus Hristos. Elitiștii nu puteau fi ușor de convins.

Menționez acest aspect deoarece viața creștină este ușor de pus în practică, prin credință și fapte bune. Credința este convingerea unei persoane că lucrurile stau într-un fel anume, cu sau fără prezența evidențelor empirice care să probeze respectiva convingere.

De aceea, Dumnezeu nu a pus poveri inutile în viața omului. Pentru câștigarea Împărăției Lui Dumnezeu trebuie să fi smerit, să te rogi Lui, să faci permanent fapte bune, să alegi simplitatea logicii creștine, printr-o gândire sănătoasă, necomplicată, pentru a nu fi o piedică în glasul conștiinței curate, eliberată de balastul istoric.

Credinciosul creștin trebuie să-și pregătească viața eshatologică în paradigma Revelației lui Dumnezeu, prin punerea ei în aplicare în viața istorică. Autonomia înseamnă, la propriu, dreptul de a governa prin legi proprii.

Omul autonom față de Dumnezeu este decreștinat, echivalent cu secularizarea sau laicizarea, independentă de Revelația Divină.

Pentru omul autonom, Dumnezeu rămâne izolat în transcendent, iar omul de știință este preotul rațiunii materiale, care descoperă secretele naturii în valorificarea acestora în folosul umanității desacralizate. Dar, “omul a constatat că, în ciuda abundenței materiale, a devenit tot mai accentuat prizonierul propriilor porniri instinctuale și iraționale, iar, în absența unei raportări la Dumnezeu, spiritul se degradează, iar lumea interioară s-a sărăcit până la dispariție.

Știința și tehnica generate de o rațiune umană autonomizată s-au întors împotriva omului cu o putere de distrugere îngrozitoare”⁹.

Iată cum știința omenească folosită în mod irațional distruge echilibrul natural și armonia vieții normale creată de Dumnezeu pentru binele omului. De aceea “atunci când religia nu mai organizează societatea, iese la suprafață o religiozitate latentă care se exprimă sub multiplele forme de credințe”¹⁰.

Credința creștină îl îndeamnă pe om să țină permanent legătura cu Dumnezeu, pentru a-și duce la împlinirea scopul vieții sale, acela de a se mântui, mântuire care înseamnă viața veșnică în Împărăția Lui Dumnezeu. Credința în Dumnezeu îl ajută pe om să depășească bariera morții istorice.

Creștinul autentic știe, din Revelația Divină a Domnului Iisus Hristos-Dumnezeu, că după moartea trupească, biologică, îl așteaptă viața veșnică, unde devine nemuritor prin învierea trupului la sfârșitul lumii actuale, când “Venind Domnul, pe de o parte arde chipul învârtoșat al lumii, pe de alta o înnoiește, adaptând-o Trupului Său Înviat și trupurilor celor noi ale oamenilor, a căror înviere tot apropierea Trupului Său înviat o va produce, prin puterea ce va iradia din El”¹¹.

Fericirile predicate de Domnul Iisus Hristos-Dumnezeu, sunt, în esența lor, rezistențele conștiinței morale ale credinței creștine în fața ispitelor luciferice din istoria acestei lumi efemere.

Omul autonom față de Dumnezeu este sinucigaș, deoarece refuză iubirea lui Dumnezeu și învătătura Lui, trăind în întunericul minții sale, nespirtualizată, lipsită de lumina credinței, având la finalul vieții lui istorice o singură destinație: iadul, adică haosul neîmplinirii existențiale și moartea veșnică.

⁹ Vasile Vlad, Asumarea (post)modernității. Perspectivă teologică asupra istoriei, Editura Universității “Aurel Vlaicu”, Arad, 2010, pp. 151-152.

¹⁰ V. Vlad, Asumarea (post)modernității..., p. 244.

¹¹ Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, p. 259.

Credința în Dumnezeu, Creatorul nostru, este singura condiție a omului pentru mântuirea sa. Sfânta Tradiție și Sfânta Scriptură menționează toate experiențele din istoria umanității, care sunt de luat în considerare pentru omul postmodern.

Independența omului idolatru constă în faptul că Îl ignoră, în mod deliberat, pe Dumnezeu Cel viu și venerează, eronat, creația Sa.

Această confuzie dintre Dumnezeu și creația Sa își are cauza în ispita luciferică de a se plasa doar în orizontalitatea materială, fără o perspectivă verticală, spirituală, a vieții de dincolo de văzutul palpabil. Omul postmodern, asemeni omului vechitestamentar, devine sclavul științei sale, de rațiunea sa, fără recunoașterea și participarea Rațiunii Supreme care este Dumnezeu.

Așadar, credința în Dumnezeu și punerea ei în aplicare are ca finalitate mântuirea în Împărăția veșnică a Lui. Autonomia omului față de Dumnezeu are doar imanența istorică în paradigma vieții sale, imanentă, care nu comunică cu transcendentalul Dumnezeu, fiind într-o izolare sinucigașă, unde ultimul cuvânt îl are moartea sufletească. Omul credincios este liber, iar omul autonom este sclavul imanenței exclusive.

Concluzii

Omul a fost creat de Dumnezeu pentru a se bucura de iubirea Sa. Iubire Treimică, care i-a dat omului Chipul Său – Sufletul, unde rațiunea are libertatea de a alege între bine și rău. Între fericire și osândă.

Din păcate, prin ispita luciferică, omul a ales istoria, nu veșnicia. A ales moartea prin neascultare de Creatorul Său. Dar Dumnezeu, în marea Sa milostivire, L-a trimis pe Fiul Său Unul Născut în lume, luând Trup din Fecioara Maria.

Domnul Iisus Hristos – Dumnezeu a Mântuit lumea prin Revelația Sa, Răstignirea pe Cruce și Învierea Sa din morți. Omul vechitestamentar era sub influența Legii Talionului în care predomina argumentul forței, prin primitivism și sălbăticie.

Singurul popor ales de Dumnezeu, poporul Israel, era teocratic. Omul Noului Testament a primit Legea Iubirii, unde forța argumentului revelat de Mântuitorul Hristos predomina păgânismul lumii antice, idolatre.

În primul mileniu, creștinismul și-a formulat, prin cele Șapte Sfinte Sinoade Ecumenice, în perioada 325-787 d.Hr., adevărurile de credință, în contextul multor erezii dogmatice care atacau persoana Divin-umană a Mântuitorului Iisus Hristos-Dumnezeu, Persoana Duhului Sfânt, pe Maica Domnului și Biserica organizată prin succesiune apostolică, Cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

Tot în primul mileniu al creștinismului au izvorât din Harul Divin scrierile Sfinților Părinți, prin care dezvoltau Adevărul Revelat de Dumnezeu Întrupat.

În anul 1054 d. Hr., Biserica Apusului s-a rupt de Biserica Răsăritului, producându-se Schisma cea Mare. Din Biserica Romano-Catolică s-a desprins apoi Protestantismul, prin Martin Luther.

De la Martin Luther și până astăzi s-au format alte denominațiuni creștine. Occidentul s-a separat de Biserica Apuseană și a reînviat păgânismul antic prin Renaștere, unde arta, literatura și gândirea s-au laicizat, dând ulterior naștere modernismului, apoi postmodernismului actual.

Modernitatea a instalat o religie umanistă, utopică numită nihilism. În dezvoltarea economică excesivă, Occidentul a pierdut legătura cu Dumnezeu. Postmodernismul are doar formă, nu și conținut. Adevărul este relativ, iar Dumnezeu este izolat în transcendentul său.

S-au divizat credințele, iar omul postmodern a devenit idolatru prin viața sa immanentă, fără repere spirituale revelate de Dumnezeu. Paradoxal, deși a fost atacată permanent de eretici și de politica atee a comunismului, totuși Biserica Răsăritului a supraviețuit tuturor vicisitudinilor timpului. Omul creștin-ortodox trăiește în armonie cu natura, păstrând Sfânta Tradiție și Sfânta Scriptură în Biserica Apostolică, întemeiată de Mântuitorul Hristos.

Răsăritul nu a forțat natura creată de Dumnezeu, dar globalizarea lumii caută să postmodernizeze națiunile tuturor popoarelor într-o singură paradigmă luciferică.

Dacă vom ține legătura cu Dumnezeu și vom păstra adevărul de credință revelat și predicat, prin succesiune apostolică, de Biserica Ortodoxă, vom învinge toate încercările și ispitele istorice venite din partea oamenilor necredincioși și autonomi.